

Vi kan skaffe politikerne et bedre grundlag for vigtige beslutninger

Hver femte nordjyske byrådspolitiker føler sig dårligt rustet, når der træffes vigtige beslutninger. En rundspørge fra DR Nordjylland viser, at de savner informationer fra deres embedsmænd og forvaltninger. Om tallene er gældende for hele landet og for ældreområdet, ved jeg ikke, men når politikere savner informationer, har vi som ældreråd en opgave at løfte.

Vi kan f.eks. fortælle politikerne, hvordan der skabes en bedre sammenhæng mellem regioners sygehusbehandling og kommuners genoptræning og rehabilitering. Det fik de godt 230 deltagere på DANSKE ÆLDRE RÅDs konference "En sundhedsindsats mellem to stole?" noget at vide om. Konferencen satte fokus på, at en del ældre oplever at falde mellem de berømte to stole i mødet med sundhedsvæsenet, og på nogle af de initiativer der er udviklet i regioner og kommuner for at skabe en bedre sammenhæng. Alle - fra politikere over forskere til ældreråd og brugere - er enige om, at der er plads til forbedringer. Som lovet på konferencen har DANSKE ÆLDRE RÅD efterfølgende rettet henvendelse til sundheds- og forebyggelsesminister Astrid Krag og bedt hende lovfæste de frivillige regionsældreråd, der i alle regioner er etableret af de kommunale ældreråd.

Et andet område, hvor vi som ældreråd kan klæde politikerne på, er i forhold til de uheldige enkeltsager, der jævnligt rydder avisernes forsider. Senest den såkaldte blesag om respektløs misbrug af bleer overfor borgere, der lider af inkontinens, samt den uheldige sag fra et plejehjem i Sønderød, om en ældre dames bord og rokokostol. Der skal råbes vagt i gevær ved problemer, men det er dårlig etik, når en enkeltsag fører til krav om politisk handling fra Christians-

borg. Mediebårne enkeltsager fører til nye regler og procedurer, og lovgivning på baggrund af enkeltsager er ikke rimelig. Som ældreråd kan vi spørge vores lokale politikere og forvaltning om holdning og praksis på et område, f.eks. brug af bleer, forventningsafstemning mellem plejehjem, borger og pårørende ved flytning til plejebolig, om overholdelse af genoptræningsplaner, om kommunens tolkning af afgørelser fra de sociale nævn - senest i forhold til brug af robotstøvsugere m.m.

Vi kan gå i dialog med politikere og forvaltning om problemers omfang og om løsninger.

Min holdning er, at DANSKE ÆLDRE RÅD ikke skal bære ved til bål båret af enkeltsager i pressen, men at vi som organisation skal stille spørgsmål og undersøge, samt gøre relevante parter opmærksom på mulige problemer. Det har vi netop gjort i forhold til gennemsigthed af afgørelser fra de sociale nævn. Social- og integrationsminister Karen Hækkerup har fået en henvendelse fra DANSKE ÆLDRE RÅD, hvor vi har bedt hende overveje om de sociale nævn - på samme måde som Patientklagenævnet (nu Patientombuddet) - skal pålægges løbende at offentliggøre og tematisere sine afgørelser. Det har vi gjort, for at I kan følge med i afgørelser indenfor det område, der tidligere blev behandlet af klagerådene.

Regeringsgrundlaget lægger op til mere kommunal frihed, mere afbureaukratisering og mere fokus på resultater frem for omstændelige processer. Der er således i regeringsgrundlaget gode muligheder for større indflydelse som ældreråd, flere sager at arbejde med. Regeringsgrundlaget har tillige fokus på udvikling omkring tryk og effektiv behandling af medicinske patienter, mere forebyggelse for at sikre ældre borgere bedre muligheder for at klare sig selv længere og en mulighed for kommunerne for at tilbyde borgerne tilkøbsydelse gennem hjemmeplejen.

Bestyrelsen i DANSKE ÆLDRE RÅD har igangsat et servicetjek af vedtægterne, hvor målet er økonomiske besparelser uden at slække på medlemsdemokratiet. Formålet for DANSKE ÆLDRE RÅD er at varetage ældrerådernes interesser over for regering, Folketing, KL, Danske Regioner samt offentlige, halvoffentlige og private organisationer og at styrke og videreudvikle ældrerådene i deres lokale virke.

Bestyrelsens debatoplæg er udsendt til medlemmerne og de første synspunkter er modtaget i sekretariatet. Jeg glæder mig over den medlemsinteresse, der er omkring bestyrelsens arbejde og DANSKE ÆLDRE RÅDs fremtid, og er spændt på at se, hvilke ideer der ligger d. 9. januar. Bestyrelsen behandler ideer og forslag, og et endeligt forslag sendes til høring ultimo januar.

2011 rinder ud og alle ønskes glædelig jul og godt nytår. 2012 er Europæisk år for aktiv aldring og solidaritet mellem generationerne - et spændende år med fokus på os.

*Kirsten Feld
Formand*

Nyt fra ministerier og styrelser	2
Fra ældreråd til ældreråd	4
Pojekter og publikationer	5
Undersøgelse om hjælp til selvhjælp i hjemmepleje	6
Ældrerådene spørger	7
Temadage og konferencer	7
Nyt fra DANSKE ÆLDRE RÅD	8
Aktivitetskalender	8

Nyt fra ministerier og styrelser

Satspulje 2012 på det sociale område

Der er indgået aftale om satspuljen for 2012 på det sociale område. Partierne bag aftalen er Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti. 1,8 mia. kr. bliver over de næste fire år udmøntet i satspuljen for 2012.

Partierne er enige om at afsætte i alt 93 mio. kr. på ældreområdet – de fordeles således:

- 20 mio. kr. over to år til et initiativ, der skal skabe grundlag for, at hverdagsrehabiliteringsmetoden så vidt muligt udbredes i alle landets kommuner. Siden Fredericias succesfulde "Projekt længst muligt i eget liv" og lignende tiltag er mange af landets kommuner gået i gang med at afprøve tilsvarende metoder i deres ældrepleje, for at ældre borgere bliver mere selvhjulpne og opnår større tilfredshed, selvstændighed og øget livskvalitet. Da der er stor variation i tiltagene, er satspuljepartierne enige om, at der skal arbejdes videre med at kvalificere, dokumentere og udbrede en

hverdagsrehabiliteringsmetode i kommunerne på baggrund af den aktuelt bedste viden.

- 40 mio. kr. over fire år til opfølgning på Kommission om livskvalitet og selvbestemmelse i plejebolig og plejehjem. Initiativerne skal tage udgangspunkt i kommissionens kommende anbefalinger og sikre en højere livskvalitet og selvbestemmelse for ældre beboere i plejeboliger og plejehjem.
- 10 mio. kr. i 2012 til at gennemføre EU-året for aktiv aldring og solidaritet mellem generationerne i Danmark. Gennem en række aktiviteter skal initiativet støtte en udvikling, hvor ældre mennesker får flere sunde og indholdsrige leveår i et rummeligt samfund. Initiativet skal sætte fokus på ældre menneskers ressourcer og bidrag til samfundet samt fremme trivsel og livskvalitet. Der skal udvikles og afprøves nye måder til at nå et samfund, hvor ældre mennesker er aktive og ligeværdige deltagere i samfundslivet. Læs mere om EU-året senere i nyhedsbrevet.
- 20 mio. kr. over fire år til målrettet styrkelse af ældre borgers digitale færdigheder. Samfundet stiller stigende krav om digital kommunikation, som forudsætter, at borgere har adgang til og er fortrolige med brug af computere. En stor gruppe af ældre borgere har begrænsede forudsætninger for at håndtere disse krav og risikerer reelt at blive demokratisk marginaliserede.
- 3 mio. kr. til opdatering af SFIs ældredatabase.

Andre, der modtager bevillinger i forbindelse med satspulje 2012 på det sociale område, er bl.a. handicapområdet, hvor 470 mio. kr. er afsat de næste fire år, og de frivillige organisationer hvor 194 kr. er afsat de næste fire år. Aftalen er først endelig, når en samlet satspuljeaftale er bekræftet som led i de centrale finanslovsforhandlinger.

DANSKE ÆLDRE RÅD fik ved uddeling af satspulje på det sociale område i 2010 bevilget midler i tre år. Derfor er

DANSKE ÆLDRE RÅDs bevilling ikke nævnt i satspuljeaftalen for 2012.

Satspuljen afsættes på de årlige finanslove til formål, som satspuljepartierne har bestemt. Det årlige puljebeløb bruges til foranstaltninger på hhv. social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet med henblik på at forbedre vilkår for modtagere af overførselsindkomster og svage grupper.

Læs hele satspuljeaftalen og se aftaletabel på Social- og Integrationsministeriets hjemmeside www.sm.dk, Nyheder, Foreløbig aftale om satspuljen for 2012 på det sociale område (14.11.2011)

Årsstatistik for de sociale nævn 2010

Ankestyrelsen har udsendt en årsstatistik for sager ved beskæftigelsesankenævn og sociale nævn i 2010. Heraf fremgår det bl.a., at de sociale nævn under ét har en omgørelsesprocent på 28 i sager vedrørende social service (service-loven). Antallet af afsluttede sager efter lov om social service udgjorde i 2010 10.344, hvilket er en stigning på 1.645 sager (19 %) i forhold til 2009.

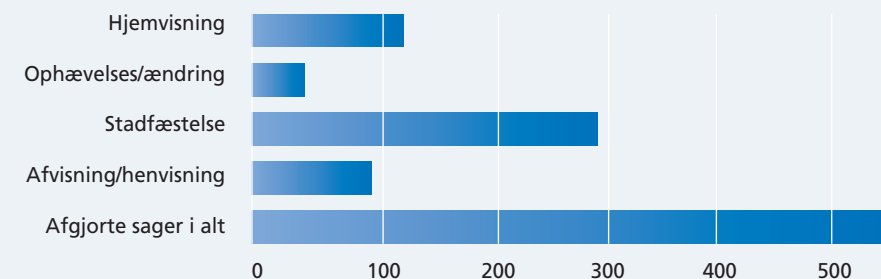
Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ved de sociale nævn er faldet fra 16,6 uger i 2009 til 15,7 i 2010. Sager vedrørende social service tager generelt længere tid, men også her er sagsbehandlingstiden faldet fra 17,9 uger til 17,3 uger. Det fremgår endvidere, at de sociale nævn i Region Midtjylland og Nordjylland har de længste gennemsnitlige sagsbehandlingstider på 26-27 uger, mens de øvrige regioner varierer mellem 7 og 14 uger.

Via Ankestyrelsens statistikbank kan udtræk sammensættes

Årsstatistik efter afgørelsestype.

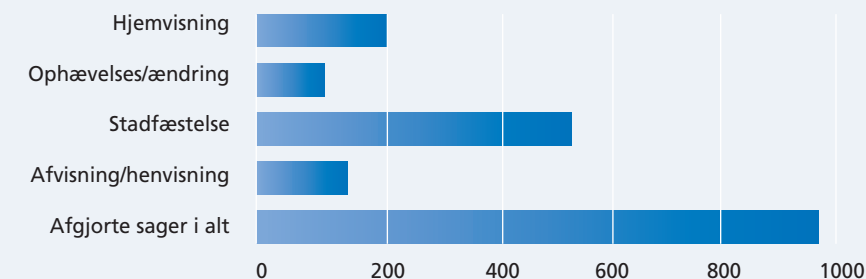
6.9 Støtte voksne – personlig hjælp, ledsagelse mv., §§ 83-99. Hele landet, 2009 (Antal)

© Ankestyrelsen

Årsstatistik efter afgørelsestype.

6.9 Støtte voksne – personlig hjælp, ledsagelse mv., §§ 83-99. Hele landet, 2010 (Antal)

© Ankestyrelsen

til belysning af de sociale nævns afgørelsesområder. Af særlig interesse for ældre-/seniorråd er de sagstyper, som klageråd før varetog. Statistikbanken giver desværre ikke så detaljerede oplysninger, som det kunne ønskes, idet det ikke er muligt udelukkende at søge på afgørelser efter Servicelovens §§ 83-84.

Som det fremgår af ovenstående tabeller fra henholdsvis 2009 og 2010 er der næsten en fordobling i antallet af henvendelser indenfor dette område, men da statistikken dækker §§ 83-99 under ét er det ikke muligt at vide, om forøgelsen skyldes nedlæggelse af klageråd.

Europæisk år for aktiv aldring og solidaritet mellem generationer

2012 er af EU's ministerråd og Europaparlamentet udnævnt til europæisk år for aktiv aldring og solidaritet mellem generationerne. EU-kommissionen har fastsat en række principper og anbefalinger for gennemførelse af året. Disse er bl.a. at

- øge opmærksomhed på ældres bidrag til samfundet, herunder i relation til arbejdsmarkedet og i civilsamfundet,
- fremme sund aldring med henblik på at øge ældres deltagelse på arbejdsmarkedet og i civilsamfundet,
- fremme ældres aktive deltagelse i samfundslivet, herunder gennem frivilligt socialt arbejde – også efter pensionsalderen – og dermed forbedre deres livskvalitet,
- øge beskæftigelsesraten for ældre arbejdstagere gennem uddannelse og læring,
- bekæmpe aldersbetingede stereotyper, især i relation til ældres beskæftigelse,
- bidrage til at ældre får flere sunde, aktive og indholdsrige leveår,
- øge opmærksomheden på arbejdsmiljøets betydning for at fastholde ældre på arbejdsmarkedet.

Det overordnede formål med året for aktiv aldring er at skabe et samfund for alle aldersgrupper. Det skal ske ved at fremme

og synliggøre metoder til at mobilisere potentialerne hos den voksende andel af ældre borgere i EU. Hvert medlemsland gennemfører og koordinerer i løbet af 2012 nationale og lokale aktiviteter, der handler om aldring og solidaritet mellem generationer og samarbejde på EU-niveau. En styregruppe, der består af Beskæftigelsesministeriet, Socialministeriet og Indenrigs- og sundhedsministeriet, udarbejder et nationalt program for året. DANSKE ÆLDRE RÅD medvirker i en følgegruppe for året.

Danmark har EU-formandsskabet i første halvdel af 2012, og året bliver skudt i gang med en åbningskonference i Bella Centret d. 18. og 19. januar 2012 med deltagelse af repræsentanter fra EU-kommissionen, Europaparlamentet, alle EU-lande og de associerede lande samt fag- og interesseorganisationer, social partners (arbejdsmarkedets parter) og repræsentanter fra stat, regioner og kommuner. DANSKE ÆLDRE RÅD er inviteret. 10 mio. kr. er afsat på satspulje 2012 på det sociale område til at gennemføre året – se artikel tidligere i nyhedsbrevet.

Håndbog om forebyggelse og håndtering af konflikter på plejecentre

En ny håndbog fra Servicestyrelsen giver gode råd til ple-

Find årsstatistikken i sin helhed på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk: Statistikker, Alle offentliggjorte statistikker, Afgørelser i nævnene, "De sociale nævn og beskæftigelsesankenævne afgør fortsat flere sager".

Find statistikbanken på www.ast.dk: Statistikker, Søg i tal fra Ankestyrelsen

jepersonale om, hvordan de undgår og løser konflikter i samarbejdet med pårørende på plejehjem og plejecentre. Håndbogen er blevet til på baggrund af en kortlægning af, hvordan kommunernes plejepersonale håndterer konflikter. Det er også blevet undersøgt, hvilken viden kommunerne har om, hvordan man forebygger konflikter, og hvordan de løses, når de er opstået. DANSKE ÆLDRE RÅD deltog i forarbejdet til projektet, hvor DANSKE ÆLDRE RÅD videregav sine erfaringer på området.

”Det er afgørende for beboerens humør og trivsel, at der er et godt samarbejde mellem de pårørende og plejepersonalet. Derfor er det meget vigtigt, at kommunerne arbejder målrettet med helt at undgå konflikter, så vi undgår de ulykkelige situationer, hvor samarbejdet går i hårdknude”, siger social- og integrationsminister Karen Hækkerup.

Find håndbogen på Servicestyrelsens hjemmeside, www.servicestyrelsen.dk: Ældre, Nyheder: ”Gode råd til at undgå konflikter med pårørende”

Frikommunelov udskydes et halvt år

Frikommuneloven skulle efter den oprindelige plan være vedtaget før forsøgets start 1. januar 2012, men det kan ikke lade sig gøre grundet folketingsvalget i september 2011. Frikommuneforsøget vil derfor i første omgang kun bestå af forsøg, der kan godkendes administrativt. De forsøg, der kræver, at frikommuneloven er vedtaget, kan først gå i gang juli 2012. Desuden har de ni frikommuner modtaget besked om, at ansøgningsfristen til anden runde for at søge om dispensation fra statslige regler og krav er rykket fra 1. november

til 1. december 2011. At ansøgningsfristen er længere, får sandsynligvis ingen betydning, da flere frikommuner afstår fra at søge om flere dispensationer grundet usikkerhed i forhold til, hvilke typer forsøg den nye regering vil medtage i frikommuneloven.

Kommission om livskvalitet og selvbestemmelse i plejehjem og plejeboliger

Social- og integrationsminister Karen Hækkerup har udpeget Bjarne Hastrup, direktør for Ældre Sagen, som formand for Kommission om livskvalitet og selvbestemmelse i plejehjem og plejeboliger. Bjarne Hastrup afløser tidligere plejhjemsleder Thyra Frank, der er fratrådt som følge af, at hun er blevet medlem af Folketinget for Liberal Alliance. Bjarne Hastrup har hidtil været menigt medlem af kommissionen. Kommissionens arbejde forventes afsluttet i første halvdel af 2012.

Fra ældreråd til ældreråd

Forbrug af bleer på landets plejecentre har været omtalt i flere medier, og ældre-/seniorråd har spurgt ind til området i deres hjemkommuner. F.eks. kræver Ældrerådet i Halsnæs Kommune klar besked om plejehjem og -centres brug af bleer til ældre beboere. Med baggrund i en konkret sag ønsker ældrerådet tillige at få at vide, hvor mange timer der går, mellem bleen er anbragt, til den igen bliver fjernet. Dagbladet Politiken fortæller i en artikel om et besøg på plejecentret Engholm i Allerød, hvor plejhjemslederen, ligesom ni ud af ti af sine adspurgte kolleger rundt om i landet, mener, at flere ældre burde komme på toilettet frem for at gå med ble. Ældrerådet i Allerød ønsker nu klarhed over, hvor mange ældre på kommunens plejecentre, som bruger ble.

Politiken har tillige lavet en undersøgelse, som viser, at på hvert andet af landets plejehjem går mellem 60 og 100 % af beboerne med ble. På landsplan koster plejeopgaven to mia. kr. om året alene i lønudgifter. Dertil kommer 200 mio. kr. til kommunale indkøb af bleer til ældre på plejehjem og i hjemmeplejen. Formand for Dansk Urogynækologisk Selskab og ledende overlæge på Aarhus Universitetshospital, Susanne Axelsen, er ikke i tvivl om, at alt for mange ældre ender i en ble. Tina Hedemann Jørgensen, der er chefkonsulent i Kommunernes Landsforening, vil ikke afvise, at kommuner, hospitaler og praktiserende læger kan prioritere det højere at få behandlet de ældres inkontinens frem for at bruge bleer. Hun mener, at det store forbrug af bleer til ældre på plejehjem primært skal forklares med, at de ældre på

et plejehjem i dag er meget afhængige af hjælp. Otte ud af ti plejhjemsbeboere lider af demenssygdomme og kan ofte ikke selv sige til, når de skal på toilettet - nogle bryder sig heller ikke om besværet ved at skulle hjælpes på toilettet. ”Jeg er enig i, at bleen ikke skal erstatte toilettet, men man skal huske, at det er svage ældre med mange funktionstab. Her er det vigtigt at sikre, at de ikke bliver våde, for det opleves som meget nedværdigende og ubehageligt”, siger Tina Hedemann Jørgensen.

Projekter og publikationer

Robotstøvsugere er kommet for at blive

Resultater fra et projekt med robotstøvsugere i plejecentre viser, at støvsugning kan gøres på den halve tid. I samarbejde med fire kommuner har Servicestyrelsen og Fonden for Velfærdsteknologi afprøvet robotstøvsugere på plejecentre. Robotstøvsugere har siden efteråret 2010 kørt på ni plejecentre i Aarhus, Horsens, Høje-Taastrup og Norddjurs Kommuner. Den tid, der bruges på at støvsuge, blev reduceret med gennemsnitligt 50 % i fællesrum og 57 % i boliger. Særligt i fællesrum, hvor der støvsuges meget, har der vist sig en økonomisk gevinst. Socialminister Karen Hækkerup glæder sig over projektets resultater: "Plejepersonale skal bruge mest muligt tid sammen med borgerne og give dem omsorg og nærhed. Velfærdsteknologi som en robotstøvsuger kan give mere tid til at være sammen med borgerne".

Billund Kommune indførte et krav om, at hjemmehjælpsmodtagere skal anskaffe sig robotstøvsugere d. 1. februar 2011 og forventer at spare en mio. kr. om året på tiltaget. Kommunen afviser dermed traditionel støvsugning med henvisning til, at borgere kan anskaffe sig en robotstøvsuger, der typisk koster 2.500-3.000 kr. På baggrund af oplysninger i pressen blev det i DANSKE ÆLDRE RÅD's mailservice 12 fejlagtigt oplyst, at Det Sociale Nævn i Region Syddanmark har givet Billund Kommune medhold i, at kommunen kan kræve, at hjemmehjælpsmodtagere selv skal afholde udgiften til en robotstøvsuger. Det er forkert. I pressen forklarer Hannah Brandt, formand for Det Sociale Nævn under Statsforvaltningen Syddanmark: "Vi har ikke taget stilling til, om kommunerne kan pålægge borgerne selv at købe en robotstøvsuger. Vores afgørelse går udelukkende på, at modtagere af hjemmehjælp ikke kan nægte støvsugning med robotstøvsugere". Til orientering var Det Sociale Nævns afgørelse vedhæftet mailservice 13, som blev udsendt til ældre-/seniorråd d. 22. november 2011.

I Aarhus Kommune vil støvsugning ikke længere indgå som en del af den praktiske hjælp fra nytår. Rådmand Dorthe Laustsen (SF) udtaler: "Jeg vil meget hellere bruge pengene på at skabe netværk og livsglæde for ensomme ældre end på rutineopgaver, der kan klares lige så godt eller bedre med teknologi. Hvis borgerne anskaffer sig en robotstøvsuger nu, får de meget større frihed, fordi de selv kan bestemme, hvornår og hvor tit de vil have støvsuget". Ændringerne i den praktiske hjælp indføres samtidig med, at borgerne som hovedregel får praktisk hjælp hver tredje uge i stedet for hver anden.

I Middelfart Kommune har det ligeledes været drøftet at indføre tvungen brug af robotstøvsugere. Derved kan kommunen spare 750.000 kroner, men byrådet har valgt ikke at pålægge ældre borgere at anskaffe sig en robotstøvsuger i hjemmet. I stedet forsøges ad frivillighedens vej at motivere ældre til at købe en robotstøvsuger - fra nytår vil kommunen derfor udlåne robotstøvsugere på prøve. Ankestyrelsen skal nu træffe to principafgørelser, om kommuner må henvise ældre til selv at købe en robotstøvsuger. Afgørelserne får bindende virkning for kommunerne. Sagerne er endnu ikke berammet ved Ankestyrelsen, så der kan gå mange måneder, før der falder afgørelser.

Læs mere om projekt med robotstøvsugere på Servicestyrelsens hjemmeside www.servicestyrelsen.dk: Ældre, "Robotstøvsugere frigør tid på plejecentre"

Det halter med genoptræning

Det går den forkerte vej med ventetiden på genoptræning af ældre patienter i kommunerne: Kun en tredjedel (33%) af kommunerne tilbyder genoptræning til patienter over 65 år inden for én uge, når kommunen kender borgerens behov

efter udskrivelse, viser en undersøgelse fra Gallup. For to år siden gjaldt det næsten halvdelen (46%) af kommunerne. Langt de fleste kommuner starter genoptræning inden for to uger, men der er f.eks. op til tre ugers ventetid i København, fire uger i Nyborg og fem uger i Odsherred Kommune. Formand for KL's social- og sundhedsudvalg, Anny Winther (V), forklarer den øgede ventetid med, at der mellem 2008 og 2010 er kommet mellem 20 og 25% flere borgere, der skal genoptrænes i kommunerne, uden at kommunerne har fået tilsvarende flere midler til genoptræningen. Ældre Sagen, Danske Fysioterapeuter og Danske Handicaporganisationer står bag undersøgelsen.

En ny bog, 'Udfordringer til rehabilitering i Danmark' konstaterer, at mange patienter står alene efter behandling for alvorlig sygdom, og at mulighed for rehabilitering og genoptræning afhænger af, hvilken og hvor rig en kommune, de bor i. Bogen er en opsamling og perspektivering af de store knaster, der er i rehabilitering i dag, og er udgivet af Rehabiliteringsforum Danmark og MarselisborgCentret. En anden konklusion fra bogen er, at såvel borgere som fagfolk må kæmpe for rehabilitering. Borgere får nemlig ikke automatisk støtte til en helhedsorienteret indsats, der rehabiliterer dem til aktive medborgere. "Økonomi og politiske styringsidealer har fået forrang på bekostning af faglig viden, etik og jura, og derfor får sårbare borgere ikke altid gavn af de gode politiske intentioner om rehabilitering", fortæller projektleder Bjarne Rose Hjortbak, MarselisborgCentret. Han mener derfor, at politikerne på Christiansborg bør overveje at lave en rehabiliteringslov, hvor der bliver afsat ressourcer til rehabilitering.

Læs mere om udgivelsen på Marselisborgcentrets hjemmeside, www.marselisborgcentret.dk: Aktuelt: "Udfordringer til rehabilitering i Danmark"

OK med sygdomsbehandling af inhabile demente patienter mod deres ønske

På baggrund af en henvendelse fra daværende sundhedsminister Bertel Haarder i foråret 2011 har Etisk Råd overvejet, om det skal være lovligt for sundhedspersonale at behandle inhabile demente patienter, der modsætter sig behandling.

Rådet udsendte i slutningen af oktober en udtalelse, hvor et enigt Råd anbefaler, at behandling af inhabile patienter mod deres vilje bør være lovlig, hvis formålet tjener patientens bedste. Det er vigtigt for Rådet, at lovgivningen afspejler, at der er tale om undtagelse fra det sædvanlige udgangspunkt i Sundhedslovens § 15, der fastslår, at ingen behandling må indledes eller fortsættes uden patientens informerede

samtykke: "Det Etiske Råd mener, der bør være hjemmel i lovgivningen til at behandle inhabile demente, som ikke samtykker til behandling og eventuelt rent fysisk modsætter sig den. Formålet med behandlingen skal være at drage omsorg for patienten, herunder at minimere smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe for patienten. Hvis vurderingen er, at behandlingen er i patientens interesse, kan det efter Rådets opfattelse være omsorgssvigt ikke at behandle".

Følgende betingelser mener Etisk Råd skal være opfyldte, før inhabile demente patienter kan behandles mod deres vilje:

- Der skal indføres en fast procedure for, hvordan man sikrer, at patienten kun behandles mod sin vilje, når afvisningen af behandlingen skyldes patientens demenssygdom.

- Brugen af tvang skal begrænses, f.eks. skal der først forsøges med mindre indgribende former for tvang, før mere indgribende former tages i brug.
- Beslutninger om tvangsbehandling skal altid tages ud fra patientperspektivet.
- Der skal skabes opmærksomhed om de særlige problemer, der er i forbindelse med demens, og Rådet støtter derfor Den Nationale Handleplan for Demensindsatsen fra 2010.

Læs hele udtalelsen på Etisk Råds hjemmeside: etiskraad.dk, Aktuelt, Hørings svar og Udtalelser, 26. oktober 2011 Udtalelse om sygdomsbehandling af inhabile demente

Undersøgelse om hjælp til selvhjælp i hjemmepleje

En ny undersøgelse fra AKF viser, at ressourcer kan spares ved at have fokus på hjælp til selvhjælp i hjemmeplejen. Undersøgelsen er gennemført i Høje-Taastrup Kommune og Varde Kommune, hvor hjælp til selvhjælp har været centralt i hjemmehjælp, og i to kommuner, Brønderslev og Fredensborg, hvor det ikke er tilfældet.

"I Høje-Taastrup og Varde er stigningen i den bevilgede hjemmehjælp fra 2009 til 2010 lavere end i de andre kommuner. Det kan skyldes, at visitatorerne i de to kommuner er blevet mere opmærksomme på at motivere borgerne til træning og til selv at udføre dagligdags gøremål", siger docent i AKF, Eigil Boll Hansen. Undersøgelsen viser desuden, at ældre mænd i Høje-Taastrup er blevet mere mobile end ældre mænd i de tre andre kommuner i undersøgelsen. Derimod kan den ikke påvise, at hjælp til

selvhjælp har haft nogen virkning på evnen til at udføre daglige aktiviteter eller på det psykiske velbefindende.

Undersøgelsen viser tillige, at der er barrierer i praksis: "Hjælpens udformning er i praksis et resultat af et komplekst samspil mellem SOSU-medarbejderen og den ældre, hvor den ældre borgers forventninger og SOSU-medarbejderens faglighed og tidsramme er noget af det, der kan spille ind. Det er væsentligt, at der er klar kommunikation ved tildelingen af hjælpen om, hvad den ældre kan forvente, for at hjælp til selvhjælp kan vinde indpas", siger docent i AKF, Leena Eskelinen.

En rapport om undersøgelsen peger på, at der er brug for en række tiltag, hvis man vil styrke princippet om hjælp til selvhjælp:

- At det ved visitationen gøres klart, hvilke forventninger der er til den ældres egen indsats, og hvilke mål der er for den bevilgede hjælp.
- Ledelsesopbakning til SOSU'en om at holde fast i hjælp til selvhjælp i den daglige praksis.
- Støtte fra f.eks. ergo- og fysioterapeuter til at yde hjælp til selvhjælp i praksis.
- Udvikling af SOSU'ernes kompetence til på en pædagogisk måde at stille krav og forventninger til de ældre om selv at udføre opgaver, de er i stand til.

Læs mere om undersøgelsen på forsiden af AKF's hjemmeside www.akf.dk

Ældrerådene spørger

Kan et ældreråd skifte navn til seniorråd?

En sekretær for et ældreråd spurgte, om et ældreråd skulle ansøge for eksempel Socialministeriet om ret til at skifte navn fra ældreråd til seniorråd.

Svaret er, at der ikke skal ansøges om navneændring andre steder end i rådets egen kommune. Det nye navn skal fremgå af rådets vedtægt, og vedtægtsændringen skal godkendes af kommunalbestyrelsen.

DANSKE ÆLDRE RÅD's sekretariat skal underrettes i en mail til info@danske-aeldreraad.dk, således at medlemsregistret er ajourført med det korrekte navn på rådet.

I hvilken rækkefølge indtræder stedfortrædere i ældrerådet?

Et ældreråd spurgte, om det altid er stedfortræderen med det højeste stemmetal, der indtræder, hvis et medlem har forfald.

Svaret er, at det kommer an på, hvad der står i ældrerådets vedtægt. I vedtægten kan det fremgå, at medlemmer af ældreråd har personlige stedfortrædere. Hvis det er tilfældet, vil det dermed ikke være stedfortræderen med det højeste stemmetal, der indtræder. Nævner vedtægten intet om spørgsmålet, vil det være naturligt, at stedfortræderen med det højeste stemmetal er første-stedfortræder.

Efter lovændringen i 2010 er der ikke længere krav om, at der vælges en stedfortræder for hvert medlem. Det vil sige at et ældreråd på 9 medlemmer fremover kan "nøjes" med at have for eksempel 5 stedfortrædere, og dermed vælges ikke længere personlige stedfortrædere.

Hvis der fortsat vælges lige så mange stedfortrædere som medlemmer til ældrerådet, er det ikke et krav, at den enkelte stedfortræder knyttes personligt til et bestemt ældreråds-medlem. I vedtægten for ældrerådet fastsættes antallet af medlemmer og stedfortrædere.

Temadage og konferencer

Ældrepolitisk konference

I forbindelse med repræsentantskabsmøde mandag d. 14. maj holder DANSKE ÆLDRE RÅD ældrepolitisk konference d. 15. maj. Social- og integrationsminister Karen Hækkerup holder tale d. 14. maj, og afslutter dermed repræsentantskabsmødet. Konferenceprogram udsendes ultimo januar.

Formandsmøder i uge 9, 10 og 11

Der afholdes møder for formænd/næstformænd i ældre-/seniorråd i perioden fra d. 27. februar til d. 16. marts 2012. Udover formænd/næstformænd deltager Kirsten Feld, formand for DANSKE ÆLDRE RÅD, og Marianne Lundsgaard, sekretariatsleder. Mødernes formål er at skabe en tættere relation og dialog ældrerådsformænd imellem og mellem ældrerådsformænd og DANSKE ÆLDRE RÅD. Program udsendes i begyndelsen af januar.

Nyt fra DANSKE ÆLDRE RÅD

En hilsen til de socialpolitiske ordførere

Efter folketingsvalget har socialpolitiske ordførere fra alle partier modtaget et velkomstbrev fra DANSKE ÆLDRE RÅD, hvor DANSKE ÆLDRE RÅD stiller sig til rådighed som sparringspartner i ældrespørgsmål. Øvrige medlemmer af Folketingets socialudvalg har modtaget et tilsvarende brev. Flere af de socialpolitiske ordførere har meldt positivt tilbage, herunder formanden for Socialudvalget, der snarest vil indkalde til et møde.

Undersøgelse om ændringer i ældre-/seniorråds praksis

DANSKE ÆLDRE RÅD belyser med en mindre undersøgelse maillet til formænd for ældre-/seniorråd, om nye regler har ført til forandringer i

rådernes praksis. Foreløbigt har formænd for 51 ældre-/seniorråd besvaret undersøgelsen. Den afsluttes medio december. En opsummering af undersøgelsens resultater følger i Nyhedsbrev 1, 2012. De nye regler om ældreråd trådte i kraft d. 1. juli 2010, og Socialministeriet udsendte i maj 2011 en vejledning til, hvordan lovens bestemmelser skal forstås.

Vejledningen ligger på DANSKE ÆLDRE RÅDs hjemmeside, www.danske-aeldreraad.dk: Lovgivning, Lov om ældreråd (nederst på siden).

DANSKE ÆLDRE RÅDs aktiviteter Kalender 2011/2012

December: 23. december – 2. januar Sekretariatet holder ferielukket

Januar: 17. Forretningsudvalgsmøde
25. Bestyrelsesmøde

Februar: 27. februar – 16. marts Formandsmøder

Marts: 21. Forretningsudvalgsmøde
28. Bestyrelsesmøde

Maj: 2. Forretningsudvalgsmøde
14. Repræsentantskabsmøde
15. Ældrepolitisk konference
30. Konstituerende bestyrelsesmøde

DANSKE ÆLDRE RÅD

Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse
Tlf. 3877 0160
info@danske-aeldreraad.dk
www.danske-aeldreraad.dk

Nyhedsbrevet er udgivet af
DANSKE ÆLDRE RÅD
ISSN 1903-0509 (Online)
Næste nummer: marts 2012

DANSKE ÆLDRE RÅD
Formand Kirsten Feld
Tlf. 4632 1886 Mobil: 2056 7022

Næstformand Jens Erik Madsen
Tlf. 8648 1151 Mobil: 2161 0737

Ansvarshavende
Kirsten Feld

Redaktion
Marianne Lundsgaard
Lise Sørensen

Sekretariatet
Marianne Lundsgaard
Sekretariatsleder
ml@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0162 Mobil: 2049 9319

Lise Sørensen
Ældrepolitisk konsulent
ls@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0164

Dorthe Neergaard
Ældrepolitisk konsulent
dn@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0163

Layout
Kailow Graphic

Mailservice

DANSKE ÆLDRE RÅD udsender hver måned aktuel viden til ældre-/seniorråd pr. mail. Denne mailservice består af nyheder, der er relevante for ældre-/seniorråd, f.eks. orientering om projekter, lovgivning, publikationer og DANSKE ÆLDRE RÅDs aktiviteter.

Mailservice sendes til én mailadresse pr. ældre-/seniorråd. For at sikre, at oplysninger og tilbud om temadage mv. når ud til alle rådets medlemmer i tilfælde af sygdom, ferie eller pc-problemer, er det nu muligt at tilmelde yderligere én mailadresse pr. ældre-/seniorråd.

Tilmelding af ekstra mailadresse sker ved mail til sekretariatet: Skriv "ÆR kontakt" i emnefeltet, og mailadresse samt ældre-/seniorråd i mailen. Send til ls@danskeaeldreraad.dk

Sekretariatet opfordrer til, at mailservice videresendes til alle medlemmer af ældre-/seniorrådet og evt. til forvaltning samt kommunalpolitikere. Mailservice kan efterfølgende læses på DANSKE ÆLDRE RÅDs hjemmeside, www.danske-aeldreraad.dk: Vidensbank for ældreråd, Mailservice.